سەیدسادق قسەی خۆی کرد

✍️ کاوە ئەمین

وابزانم ساڵی ١٩٨٥ بوو، گەرمەی شەڕی عێراق و ئێران بوو، شەوێکی هاوین لەگەڵ هاوڕێیەکدا سەردانی ماڵەخزمانمان لە سەیدسادق کرد، ئەو شەو هێزەکانی ئێران بە چڕی بۆردوومانی شارەکەیان کرد و لێرە و لەوێ بوو بەتەقە. ئیدی ئەو شارە بووە گۆڕپانی ڕمبازێنی دوو وڵاتی داگیرکەر و بووە وێرانە و خەڵکەکەی ئاوارە بوون. لەدوای ڕاپەڕینەوە جارێکی دیکە خەڵکەکەی گەڕانەوە و دەستیان بە ئاوەدانکردنەوەی

شارەکە کرد، بەڵام شەڕی ناوخۆ و دووئیدارەیی وەکو زۆرشوێنی دیکەی کوردستان، ڕێگربوون لەبەردەم بەرەوپێشچوونی ئەم شارە و تا ئێستاش کاریگەریی هەرماوە.

ئەوەی من دەمەوێت لێرەدا باسی بکەم، خۆپیشاندانەکانی ئەم چەند ڕۆژەی پێشووە. دیارە ئەو هەڵچوونە تا ئەو ڕادەیەی کە گەیشتبووە دەربڕین و هەڵڕشتنی ڕق و کینە، هی ڕۆژ و دوو ڕۆژ نەبوو، بەڵکو وەکو کورد دەڵێت: جام کە پڕ بوو، لێی دەڕژێت. بەڵام دیاربوو کە چاوەڕێی هەلێك بوون بۆ دەربڕینی ناڕەزایەتیی خۆیان. ڕەنگە ڕەخنەیەك کە لەو خۆپیشاندانە دەگیرێت و بە ڕەوا بزانرێت، ئەوە بێت کە بۆچی لەو ڕۆژەی بڕیاری بەپارێزگاکردنی هەڵەبجە دەدرێت لەلایەن حکومەتی عێراقەوە، ئەو خۆپیشاندانە دەستیپێکرد و لە هەندێك لاوە نەشاردرایەوە کە بەشێك لە خۆپیشاندانەکە دژی بەپارێزگابوونی هەڵەبجەیە.

من ڕۆژی دووەمی خۆپیشاندانەکە لەگەڵ تیمی ڕووداو لە سەیدستدق بووم و کۆمەڵێك شتم بینی کە لێرەدا بە کورتی تیشکیان دەخەمە سەر. هەتا ئێستاش لە ڕووی خزمەتگوزارییەوە، سەیدسادق لە شارێکی وێرانە دەچێت، ئەوە لەکاتێکدا کە ژمارەی دانیشتوانی ئەو شارە نزیکەی ٨٥ هەزار کەسە، کاتێك بەراوردی دەکەین لەگەڵ شارۆچکەیەکی وڵاتیکی پێشکەوتوو، بێ دوودڵی هەق بە خۆپیشاندەران دەدەی. دەبووایە حکومەت خۆی دەستپێشخەری بکات لە ئاوەدانکردنەوەی ئەو شوێنانەی زۆرترین زیانیان پێگەبشتووە، نەك لەژێر گوشاری خەڵك و خۆپیشاندانەدا زیاتر لە خۆپێشاندانەکانی فەلەستین دەچوو کە ناویان نابوو "شۆڕشی بەرد"، شەقامە سەرەکییەکەی کە شارەکە دەکات بە دووبەشەوە و هەڵەبجە بەو شارەوە دەبەستێتەوە، بە بەرد داپۆشرابوو کە خۆپیشاندەران گرتبوویانە هێزە ئەمنییەکان. دووکەڵی بۆمبی غازی

فرمێسکڕێژ وەکو تەمێك لەسەر چەقامەکان و بەناو کۆڵانەکانیشدا بڵاودەبووەوە. یەکەمجارم بوو لە ژیانمدا بۆنی ئەو دووکەڵە وەکو جگەرخوێنی شاعیر دەڵێت "کەتە پۆزێ من" بۆنێکی ناخۆش کە مرۆڤ هەست دەکات چاوەکانی دەردەتۆقێن و بۆرییەکانی هەناسە وا لێدەکەن نەتوانیت بە ئاسانی هەناسە بدەی. ئەوەی بەلامەوە سەیر و جێگای پێکەنین بوو، مێردمنداڵێك دەیگوت "مامۆستا ئاو و لیمۆ باشە" لە دژی ئەو غازە. خەڵکێکی زۆر بریندار بوون لە هەردوولا کە زۆربەیان خۆپیشاندەر بوون. خۆپیشاندەران گرووپیکی تایبەت نین، بەڵکو دەستە و تاقمی جۆراوجۆرن کە مۆرکی لایەنە سیاسییەکانیان پێوەیە، تەنانەت شێوەی جل و دەموچاویشیان جیاواز بوو، ئەوەی کە جێگای سەرنجە تەنیا ژنێك لە نێو خۆپێشاندەراندا نەدەبینرا و خۆپێشاندانێکی تەواو پیاوانە بوو، سەیرە ئێمە لە خۆپێشاندانکانیشماندا جیاوازین. ئەوانەی کە خۆپێشاندانیان دەکرد و زۆربەی دەستگا ئەمنییەکانیش، خەڵکی یەك شار بوون، بەڵام هەندێك جار بە چاوی غەزەبەوە و دوژمنانە تەماشای یەکدییان دەکرد.

ئێمە سەردانی ماڵێکمان کرد کە کوڕەکەیان لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە دەستگیرکرابوو،شەو چوینە سەر ماڵەکەیان، ئەمەش فەرهەنگێکە کە لای ئێمەی کورد نامۆ نییە، ئەگەرچی گلەیی ئەوەی هەبوو کە لەکاتی دەستبەسەرکردنیدا ئازاریان پێگەیاندبوو، بەڵام ئەوەشی نەدەشاردەوە کە لەکاتی گواستنەوەیان بۆ سلێمانی و شەوێك مانەوەیان بەڕێزەوە مامەڵەیان لەگەڵ کراوە . گفتوگۆی نێوان ئەو گەنجەو دایکی بەلای منەوە سەرنجڕاکێش بوو، گفتوگۆ لەسەربوون و نەبوونی هەڵەبجە بە پارێزگا. کوڕەکەی دەیگوت کەس پرسی بە ئێمە نەکردووە و دەبێت خەڵکی شارەکە بڕیار بدەن لەسەر هەڵەبجە بین یان نا؟ بەلام دایکی بەشێوەیەکی دیکە بیری دەکردەوە و دەیگوت دەبێت پشتیوانی لە هەڵەبجە بکەین و پیرۆزباییان لێبکەین، بۆ شارەکەی

خۆشمان واباشتره سەربە هەڵەبجەبین، ئاخر ئەگەر ئێمە پرۆژەیەك بۆ شارەکەمان دەربچێت و جیبەجێ نەکرێت ئاسانتره بچین یەخەی پارێزگاری هەڵەبجە بگرین، هەرهیچ نەبێت خەڵکێکیان لێدەناسین، بەڵام کوا لە سلێمانی گوێمان لێدەگیرێت، پەنا بۆ کێ بەرین!

تۆڕی میدیایی رووداو بەشێوەیەکی زۆر بێلایەنانە بە درێژایی ئەو ڕۆژە و دواتریش ڕووداوەکانی وەکو خۆی بڵاوکردەوە، خەڵکەکە پێشوازییەکی گەرمیان لێدەکردین،هەموو کەس دەیانویست لەسەر شاشەی رووداو خۆیان ببیننەوە و کەسێك نەبوو بڵێت لێدوان بۆ ڕوودو نادەم، لەگەڵ ئەوەشدا هێزە ئەمنییەکان نەیانهێشت تیمی ڕوداو کاری خۆی بکات.

گومان لەوەدا نییە کە خەڵکانێك دەیانەوێت ماسی لە ئاوی لێڵدا بگرن و تەسفیەی حساباتی خۆیان لە ڕەوشێکی وەهادا بکەن، بەتایبەتی کۆماری ئیسلامی ئێران، یەکێك لەو گەنجانە بۆی گێڕامەوە کە تەلەفزیۆنی سەحەر زۆر بەگەرمی بەدوای گیراوەکاندا دەگەڕان، کاتێك لەکاتی ئازادکردنیاندا لێیان پرسیوە. ئایا دەزگا ئەمنییەکان ئەشکەنجەیان داون؟ گەنجە گیراوەکە لە وەڵامدا پێیان دەڵێت برۆن لەسەر گەنجە لەسێدارەدراوەکانی کورد لە ئێران ڕاپۆرتێك بکەن، ئەوکاتە وەرنەوە قسەتان بۆ دەکەم.

گرنگە حکومەت کارێك بکات کە بە خزمەتگوزارییەکانی لەگەڵ خەڵك ئاشتبێتەوە، نەك بە قسە و بەڵێنی بێ بنەما، بان دروستکردنی لیژنە، ئاخر دروستکردنی جادە و پرد لیژنەی بۆ چییە؟

خۆپیشاندەرانیش هەرچەندە تووڕەش بن، ڕێگای دوور لە توندوتیژی هەن بۆ

گەیاندنی داخوازییەکانییان بە دەسەڵات، کورد گوتەنی ئەگەر گۆشتی یەکتریش بخۆین نابێت ئێسقان بشکێنین و خوێن بڕێژین.

سەیدسادق قسەی خۆی کرد، ئێستا نۆرەی حکومەتە وەڵام بداتەوە، بەڵام بە کردەوە نەك بە قسە.

لە ڕۆژنامەی ڕووداو - ژمارە (٢٩٢) لە (٢٠١٤/١/٧) لاپەڕە ٢١ بڵاوبووەتەوە